

Nuns and Laywomen as Donors at Sārnāth: Locating Gender, Endowments, and Autonomy

Prof. Dr. Anand Singh¹

Bhikkhunīs and upāsikas played pivotal role in development of early Buddhism in India. However, their place in religious hierarchy and their contributions in developing the *saṅgha* are not well defined in contemporary studies. There are many threads to be examined. One of the important dimensions is to know role and status of women in Buddhism through their epigraphic records, their visual representations in ceremonies, donations of the images, etc. The role, rank, and inferences of their participation in Buddhist way of life is matter of inquiry. Specifically, it is quite stimulating to know that their engagement in religious activities is egalitarian or highly gendered. I have explored some of these issues particularly in the context of Sārnāth which was intentionally chosen by the Buddha as the place of his first sermon and its importance in Buddhism became unforgettable till it was finally destroyed in the medieval period. With the foundation of the *saṅgha*, women immensely participated and contributed in beneficence and donations to the Buddha and Buddhism. The sacred complex Sārnāth shows the gender variances in ritualistic participation and donations. Here, the influence of Buddhism on women's autonomy in sacred engagement is a subject of contemplation.

Keywords: Sārnāth, bhikkhunīs, Visual representations, religious autonomy, donations, gender imbalance.

ภิกษุณี และ อุบาสิกา ในฐานะ ทานบดีแห่งสารนาถ: การระบุเพศภาวะ, การอุปถัมภ์, และอิสระภาพในตนเอง

ศ.ดร.อนันท์ ชิงห์²

ภิกษุณี และอุบาสิกา มีบทบาทสำคัญ ต่อพัฒนาการของพระพุทธศาสนายุคต้นในอินเดีย อย่างไรก็ตาม สถานภาพของท่านเหล่านั้นในชนชั้นทางศาสนา รวมทั้งการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนา 'สังฆะ' ยังไม่ได้รับการอธิบายไว้ชัดเจนในระบบการศึกษาร่วมสมัย ทั้งนี้ยังมีเรื่องราวหลายอย่างที่น่าตรวจสอบและศึกษา หนึ่งในนั้นคือการรู้ถึงบทบาทและสถานะของสตรีในพระพุทธศาสนา ตามหลักฐานที่ปรากฏในศิลาจารึกต่าง ๆ, ภาพสลัณณ์ลักษณะในพิธีกรรม, ภาพจากการบริจาคทาน และอื่น ๆ บทบาท ลำดับชั้นของสถานภาพ และการอนุมาณถึงการมีส่วนร่วมของภิกษุณีและอุบาสิกาในวิถีชาวพุทธ เป็นสิ่งที่น่าสนใจต่อการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ได้กระตุ้นให้อยากรู้ถึงการมีส่วนร่วมของภิกษุณีและอุบาสิกาต่อกิจกรรมทางศาสนาในอดีต ที่มีความเท่าเทียมหรือถูกตัดสินโดยเพศภาวะ ผู้วิจัยได้สำรวจประเด็นเหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่สารนาถ ซึ่งเป็นสถานที่ที่พระพุทธองค์ตั้งใจเลือก

¹ Nalanda University, India

² ศาสตราจารย์ประจำสาขาพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยนาลันทา อินเดีย

เพื่อแสดงปฐมเทศนา และความสำคัญของสถานที่แห่งนี้เป็นที่ยากจะลืมเลือน แต่ท้ายที่สุดถูกทำลายลงในยุคกลาง โดยพื้นฐานทางสังฆะ, สตรีถือว่าเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมและการอุทิศตนอย่างใหญ่หลวง ในการบำเพ็ญประโยชน์และเป็นผู้ถวายทานต่อพระพุทธองค์และพระพุทธศาสนา พื้นที่ศักดิ์สิทธิ์แห่งสارانถ ได้แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายทางเพศภาวะของการมีส่วนร่วมในพิธีกรรมและการบริจาคทาน และนี่คืออิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่ออิสลามของสตรี ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ซึ่งถือเป็นหัวข้อในการศึกษาพิจารณาในการบรรยายครั้งนี้